

Kapunyitás előtt a Közlekedési Múzeum

A Budapestre érkező idegenek, akik rövid tartózkodás esetén is meglátogatják a Margitszigetet, Parlamentet, Halászbástyát, Gellért-hegyet, egyik-másik gyógyfürdőt, a Nemzeti Múzeum, Szépművészeti Múzeum és Nemzeti Galéria megtekintése után, ha még marad idejük, más múzeumban is eljutni, megépítve alaptitját meg, hogy Budapest múzeumokban is gazdag főváros. A technika iránt érdeklődők számára rendkívül élményt nyújt a Közlekedési Múzeum kiállításainak megtekintése.

Pusztítás után

Az 1897-ben, a millenniumi kiállítás után, új múzeum nyílt Budapesten, amely világviszonylatban is az első ilyen intézmények közé számított a Közlekedési Múzeum. Gyűjteményeinek alapját a millenniumi kiállítás anyaga vetette meg. A modellek és eredeti közlekedési eszközök álló, külföldön is jól ismert múzeum 1944-ben háborús események áldozata lett, gyűjteményeinek mintegy 90 százaléka elpusztult. A veszendőbe ment anyag egy része pótolhatatlan. Így pl. megsemmisült a magyar repülés úttörőinek repülőgépe, a fiumei és váci hajógyár értékes modelljei. Ugyanígy megsemmisült a főváros lovasút közlekedésének minden anyaga és így tovább.

A megmaradt modell- és járműroncsok helyreállításával a múzeum újjáépítése 1952-ben indult meg. A felújítási munka ma már a befejezéshez közeledik.

A múzeum újjáépítése és átrendezése folytán jelentős új gyűjteménycsoportok alakultak ki, pl. gépjármű-, folyamhajtású, repülő-, vasúti mozdony- és kocsigyűjtemény.

A mai gyűjtemény, a kiállítási tárgyak száma, valamint az anyag rendszerezése tekintetében utóbbi a régít, sőt több vonatkozásban fejlettebb is a múzeum, mint a régi volt.

25 millióért

A múzeum épületének helyreállítása 1954-ben kezdődött meg s a 25 millió

forintos munkát 1964 végére fejezik be, illetve ekkor kerül sor a teljesen újjáépülő múzeum megnyitására.

Az újjászülött intézmény időszakos kiállítások révén is igyekszik kapcsolatot tartani a közlekedés különböző ágazatairól érdeklődőkkel. A Közlekedési Múzeum újjászervezőjének tájékoztatása szerint az új múzeum első sorban a magyar közlekedés fejlődését szemléltető modelleket, régi okmányokat, könyveket és egyéb kiadványokat szeretne korszerű, a jövőbe mutató szemléletben közreadni.

Élethű modellek

Az újonnan megnyíló múzeum egyik fő feladata a műszaki emlékek megőrzésének problémája. Ipari fejlődésünk között állunk és éppen ezért minden alkotás, amely a dolgozók életének szelvére tette céljából születik, fontos a történelem előtt.

A múzeum emlékei között sok a nagy tárgyat (mozdonyok, kocsik stb.). Ezeknek elhelyezése sok gondot okoz, mivel a kiállítandó tárgyakat széles skálában szeretnék bemutatni. Tehát a helynyerés érdekében modelleket készíttet, amelyekkel szemben komoly igényeket támaszt. A készítmények teljes hűségre kell törekednie.

A múzeum tudós igazgatója és újjászervezője elismeréssel nyilatkozik Miskolc és környékének lelkes segítségéről, többek között a díszgőri Lenin Kohászati Művekről, ahol a műszaki gondolat légkörét megteremtették. A miskolci MÁV Futóház tanműhelyében a lelkes tanulók harmadik éve dolgoznak egy szép modell elkészítésén, amelynek értéke egymillió forintot tesz ki. Ennek a munkának eredményét méltón őrzi majd meg a múzeum. A Hermann Ottó Múzeum pedig a közeljövőben a megvetéreteti kiállítás keretében bemutatja Észak-Magyarország közlekedésfejlődésének történetét. Itt majd színvonalas anyagot láthatnak azok, akik szeretik a közlekedést.

Rádióműsor

Kedd
KOSSUTH RÁDIO
4.30 Hírek, 4.35 Vidéman-friss, 5.00 Hírek, 5.05 Falurádió, 5.45 Postabontás, 7.00 Hírek, 7.10 Új könyvek, 7.30 Színház- és moziműsor, 8.00 Hírek, 8.05 Műsorismertető, 8.15 Harsán a kürtön, 8.55 Kamaszok, 9.25 Napirend, 9.30 Színes népi muzsika, 10.00 Hírek, 10.10 Hotel Univerzum, Rádiósztúra, 11.05 Operaszínek, 12.00 Hírek, 12.15 Tánccsoprot, 12.58 A déli színházak műsora, 13.00 Olvasónapló, 13.15 Lehar-operetkből, 13.45 Gazdaszemmel a nagyvilág, mezőgazdaságról, 14.00 Hírek, 14.10 Zenekari muzsika, 15.05 Színesek emlékeztető, 15.31 Könyvzene nyugdíjasoknak, 16.00 Hírek, 16.10 A jegyvilág Robinsonja, 16.30 Liszt-zongoraművek, 17.05 Milliárdos hullámok, 17.40 Muzsikáló kávépárok, 18.00 Hírek, 18.10 Villanófényben, 18.15 A Magyar Rádió és Televízió esztendője, 18.45 Székely Mihály felvételeiből, 19.25 A Szabó család, 19.35 Jó estét, gyerekek! 20.00 Esti Krónika, 20.25 Könyvzenei híradó, 21.15 Háború és béke, 21.21 A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekarának hangversenye, 22.00 Hírek, 22.15 Sport hírek, 22.51 Don Quijote halála, Színház, 23.12 Pymallion, 24.00 Hírek, 0.10 Marenzio-madrigálok.

PETŐFI RÁDIO
6.00 Hírek, 6.10 Torna, 6.30 Hírek, 7.00 Hírek, 7.15 Postabontás, 8.00 Hírek, 14.00 A Dobsa-együttes, 14.25 Korusok és népi zenekarok műsorából, 15.00 Hírek, 15.05 Barokk operamuzsika, 15.45 Az első magyar utazók Japánban, 16.00 Könyv dallamok, 16.30 Keresztény, 17.00 Hírek, 17.05 Pesko György és Szász Árpád hangversenye a stúdióban, 17.35 Hogyan nézzük? 17.54 Dietrich: Concertino zongorán és fuvolákon, 18.15 A nagymama temetése, Elbeszélés, 18.45 Virágok, 19.00 Mi történt a nagyvilágban? 19.15 OZ. Részletek filmzenéből, 19.35 A MÁV Szimfonikus hangversenye a stúdióban, 20.25 Halhatatlan halandók, 21.00 Hírek, 21.05 Mozart: Così fan tutte, 21.15 Gyöngyösi Rózsa Géza népi zenekara játszik, 21.45 Kásmiri kertek, 22.00 Tánccsoprot, 23.00 Hírek.

Televizíóműsor
18.03 Hírek, 18.10 A Magyar Híradó műsora, 18.20 Napló, 19.14. július 28-a, az első vil-

és azon keresztül mérik a jövő fejlődésének távlatát.

A Közlekedési Múzeum örülne, ha széles körű társadalmi összefogás révén minél több történelmi és jelenkori szakanyaghoz juthatna. Így a háború során pillanatok alatt tönkrement értékeket is könnyebben pótolhatná. Célja: komoly kiállítási anyag révén biztosítani a közlekedési hagyományok ápolását és az új vívmányok széles körben történő ismertetését. Ez a kettős cél a kultúra szeretetének egyik fokmérője lesz.

Drégely Vilmos

Jövő évi tervekre készülnek

Ahhoz, hogy nemzetközi árucserre-kapcsolatokat alakíthassunk ki, olyan gyártmányokat kell termelnünk, melyek versenyképesek a külföldi piacokon is. A korszerű termékek készítésének pedig fontos tényezője a szakosított, nagy szériában, korszerű, automatizált gépparkkal dolgozó üzem.

Javul

a gyártmányösszetétel

Több éves munkánk gyümölcse érik be már a következő évben. Nehéz feladatokat megoldása elé állított bennünket a népgazdaság már ebben az esztendőben is. És ha most a további elképzelésekről beszélünk, meg kell mondanom, hogy az 1965-ös esztendő is bővelkedik megoldásra váró problémák sokaságában.

A Szegedi Ruhagyár főmérnökével, Szabó Sándorral beszélgettünk. A naptár lapjai július végét mutatják, de a főmérnöki fiókban lera-kott irathalmaz tetején már ott van a jövő évi tervképzéseket számon tartó doszié.

Az 1965. évi tervekről azt mondhatom, hogy jelentősen javul a vállalat gyártmányösszetétele. Nagyobb lehetőségeink nyílnak a profilok kidolgozására, a telephelyek és a szalagok tevékenységének összehangolására. Mindezzel együtt jár, hogy kevesebb lesz az állásidőnk, s több energiánk marad a gyártmányfejlesztésre.

Nemzetközi

kapcsolatokért

Számokról, cikkfelelésekről még korai volna szót ejteni. Az azonban már most

Fakerteszek — utódok nélkül

Mi lesz a szőregi faiskolával? — Világverseny, világhírnév

Már az évszázad elején híresek voltak az újszegedi faiskolák. A hegemoniát azonban lassan magukhoz ragadták a szőregi kertészek, akik az újszegedi Horváth-, Zsemberi- és Hoffmann-cégnél tanultak. Azt már nem lehet tudni, hogy a föld kedvezett-e jobban a szőregieknek vagy a hozzáértésük a facsemeték neveléséhez volt-e nagyobb. Egykettőre szárnyra kaptak őket a hír. Az elaprózott gazdaságok azonban nem tudták ki-elégíteni a nagyüzemi gazdaságok szükségletét. A nagy gyümölcsültetvényeket csak

korszerű, nagyüzemi faiskolák tudják ellátni csemetékkel. Történt is erre kísérlet Szőregen, amikor még három tsz volt a községben. Csakhogy akkor a gazdasági versengésben — hogy melyik tsz tud többet profitálni — jobbára rablógazdálkodás folyt.

Mindent előlről

Nem telepítettek, a beruházást sajnálták. A három tsz egyesülése előtt a készleteket is eladták. Nem volt csemete. Jóformán előlről kellett kezdeni mindent...

Hogy most mégis újra marok a szőregi facsemete, sőt Erfurtban két aranyérmes is nyert a tsz, az annak köszönhető, hogy a közszeg valamennyi kertésze összefogott. Hogy a tsz-nek az Egyetértés nevet adták, az a jelent, s még inkább a jövőt jelképezi.

Ötvenholdas faiskolában

jobb és eredményesebb a gazdálkodás, mint a parcellákon. Hogy ki mennyit ért a szakmához, azt most bizonyíthatja. Közel húszan dolgoznak együtt. Szorgalomért, tudásért nem is mennek át a szomszédba. Abban is közös nevezőre jutottak, hogy Bálint Pál lett az üzemegység vezetője, Dobó József és Kovács Árpád pedig a két munkacsapatot vezeti, hasonlóképpen Szalma Kálmán bácsi is egy hat- holdas kertben csak nemesített rózsáinak élhet. Ezért is ragadt rá a név: rózsakirály.

S ott van a többi jó szakember is: Hegyközi Ferenc, Kiss Menyhért, Hegyközi Antal, Ökrös János, s a három Lengyel-rokon, József, István és János. Valamennyiük mögött 25–30 éves gyakorlat áll. Számálhatatlanul sok facsemetét oltottak már be, amelyek azóta ontják termésüket. De sok kiöregedett közülük.

Túl a hatvanon

Sajnos ez a sors vár kertészeikre is. Legtöbbjük túl van már a hatvanon, vagy affelé tart. A legfiatalabb a 33 éves Lengyel József. Az előtte járó 10 évvel idősebb, utána pedig nem következnek senki.

Ennek a munkának az előkészítése megkezdődött. Folyamatban van már a műszaki intézkedések kidolgozása, amelyek minőségjavulást, önköltségekcsökkenést eredményeznek jövőre.

Az üzem elképzeléseit, több éves távlatra tervezését világosan látja, megérti a minisztérium. Az előzetes megbeszélések pedig arról tanúskodnak, hogy lényeges kérdésekben nemcsak elfogadják, de segíti is azok megvalósítását.

— A „faiskolának” pedig nagy jövője van Szőregen — mondja a tsz elnöke, Boldog Gyula. — Az idén 750 ezer forintot ruháztunk be. Ez már jövőre megtérül. Szeretnénk elérni az évi másfél millió tiszta jövedelmet. Korszerű nagyüzemi faiskolát akarunk létesíteni a következő években. Ez a mostani még nagyon fiatal, mindössze háromszázötven évvel ezelő óta tart.

Szépen keresnek a kertészek, pedig mint hangoztatják, nincs a mesterségükről oklevélük. Dobó József például gyerekkora óta kertészkedik. A tudását, hozzáértését senki sem vonta kétségbe, pedig neki sincs papírja a szakmáról. Az 52 esztendő Hegyközi Antal azt mondja nevére: —

— En talán a faiskolában is születtem. Hát azóta megtanulhattam a kertészkedés minden csínját-bínját.

Ökrös János csak úgy emagadalkodás, mint a parcellákon. Hogy ki mennyit ért a szakmához, azt most bizonyíthatja. Közel húszan dolgoznak együtt. Szorgalomért, tudásért nem is mennek át a szomszédba. Abban is közös nevezőre jutottak, hogy Bálint Pál lett az üzemegység vezetője, Dobó József és Kovács Árpád pedig a két munkacsapatot vezeti, hasonlóképpen Szalma Kálmán bácsi is egy hat- holdas kertben csak nemesített rózsáinak élhet. Ezért is ragadt rá a név: rózsakirály.

S ott van a többi jó szakember is: Hegyközi Ferenc, Kiss Menyhért, Hegyközi Antal, Ökrös János, s a három Lengyel-rokon, József, István és János. Valamennyiük mögött 25–30 éves gyakorlat áll. Számálhatatlanul sok facsemetét oltottak már be, amelyek azóta ontják termésüket. De sok kiöregedett közülük.

Kellenének a fiatalok

A törekvő kertészek bármelyike megkeresi havonta a másfél-kétezer forintot. Viszont nemhogy tanulónak, de a szemzés kötözésére sem kapnak fiatal fiúkat, vagy lányokat munkára. Mi lesz a neves szőregi faiskolával, ha az idősök helyére nem lépnek fiatalok? Tavaly is hatan álltak ki a sorból, és mentek nyugdíjba.

A rózsabarackot most szedik, rázzák a fáról, s azon mód elültetik. Leszedtek már 12 mázsa vadszilvát is, hogy a leendő oltványokba kajszibarackot és nemes ringlót szemezzenek majd. A jövő hónapban kezdik 240 ezer csemete szemzését. Kellenének ide a fiatalok, akiknek a dereka jól bírja a sok hajlongást, s akik az idős kertészek tudását, tapasztalatát átadják majd az utánuk következő generációnak.

L. F.

Szegedieknek — Lódzról

Szerkesztőségünk vendégeként hazánkban tartózkodik Stefan Kodlarek elvtárs, lengyel testvérünk, a lodzi Glos Robotniczy szerkesztőség titkára. Újságtörvényünk cikkét közöljük az alábbiakban Lódzról, Szeged lengyel testvérvárosáról.

Abból az elképzelésből indulok ki, hogy a Dél-Magyarország olvasói számára Lódz neve nem ismeretlen. Sok év óta tart fenn ez a város — amelyben lakom és dolgozom — Szegeddel közvetlen kulturális kapcsolatokat. Újságunk, a Glos Robotniczy pedig az Önök lapjával együtt kölcsönösen közli szegedi, illetve lodzi anyagokat, informálva olvasóit városaink gazdasági, szociális és kulturális problémáiról. Felhasználom azt az alkalmat, hogy a Dél-Magyarország szerkesztőségének meghívására Magyarországon tartózkodhatom, arra, hogy megismertethetem Önöket Lódz néhány problémájával.

Lengyel, Manchester

Városunkat lengyel Manchester néven ismerik. Távolról Lódz gyárpöletek tömegele és kenderrel, valamint lennel megrakott vasúti szerelvények sokasága. Am Lódz nem csupán textilipari központ, bár városunkban és környékén koncentrálódik Lengyelország textiliparának csaknem kétharmad része. A népi Lengyelország ideje alatt a városban olyan üzemek létesültek, amelyek gyakran bonyolult berendezéseket és készülékeket, így például vetítógépeket, órákat, rádió- és televíziókészülékeket, telefonokat, lemezjátszókat, precíziós orvosi elektroműszereket, erőműalkatrészeket, valamint gépipari be-

rendezéseket, transzformátorokat, ruha és textilipari berendezéseket gyártanak.

Lódz ipara jelentős szerepet vállalt magára országunk exporttervének teljesítéséből. Városunkból a népi demokratikus országokba, Európa 13 kapitalista országába, sok ázsiai és afrikai, valamint 6 közép- és dél-amerikai országba exportálunk. Ezért nem mondhatja ma már senki sem, hogy Lódz csupán a textilipar központja. Az egész világon ismeretes a Marchlewski Textilművek, a Dziewarski Olimpia Gyár, az Obrabiarek Üzem, az Elta Transzformátor Gyár és több más nagyüzemünk márkája. Ezeknek a vállalatoknak termékeivel az összes világrészen találkozhatunk.

Magyarok a testvérvárosban

Lódz ipari fejlődésével párhuzamosan a háború után a város tudományos és kulturális fejlődése meggyorsult. Jelenleg sok felsőoktatási intézmény működik városunkban: tudományegyetem, polittechnikai felsőiskola, orvostudományi egyetem, általános orvosi karral, gyógyszerész és fogorvosi karral, színház- és filmművészeti főiskola, zenekiskola, képzőművészeti iskola stb. Lódzban általában több, mint hatszáz külföldi diák tanul, akik Európa, Ázsia, Afrika, és Közép-Amerika országaiból érkeztek hozzánk. Jelentős szerepet játszik városunk az ország tudományos kutató intézeteinek munkájában is. A régi »kulturális puszták«, ahogy a II. világhá-

ború után a város tudományos és kulturális fejlődése meggyorsult. Jelenleg sok felsőoktatási intézmény működik városunkban: tudományegyetem, polittechnikai felsőiskola, orvostudományi egyetem, általános orvosi karral, gyógyszerész és fogorvosi karral, színház- és filmművészeti főiskola, zenekiskola, képzőművészeti iskola stb. Lódzban általában több, mint hatszáz külföldi diák tanul, akik Európa, Ázsia, Afrika, és Közép-Amerika országaiból érkeztek hozzánk. Jelentős szerepet játszik városunk az ország tudományos kutató intézeteinek munkájában is. A régi »kulturális puszták«, ahogy a II. világhá-

ború után a város tudományos és kulturális fejlődése meggyorsult. Jelenleg sok felsőoktatási intézmény működik városunkban: tudományegyetem, polittechnikai felsőiskola, orvostudományi egyetem, általános orvosi karral, gyógyszerész és fogorvosi karral, színház- és filmművészeti főiskola, zenekiskola, képzőművészeti iskola stb. Lódzban általában több, mint hatszáz külföldi diák tanul, akik Európa, Ázsia, Afrika, és Közép-Amerika országaiból érkeztek hozzánk. Jelentős szerepet játszik városunk az ország tudományos kutató intézeteinek munkájában is. A régi »kulturális puszták«, ahogy a II. világhá-

Lódzban igen sok színház működik, az egyik színházunk nemrég Pécs városában vendég szerepelt. Helyette a Pécsi Nemzeti Színház művészei jártak városunkban, s a lodzi előadások nézői lelkesen tapsoltak a magyar művészek játéka-
nak. A lodzi filharmoniaiban gyakran adnak koncertet olyan nemzetközileg elismert művészek, mint Ojsztrah és Rubinstein. Magyar művészeket is gyakran látni a filharmonia színpadán, így például Ungár Imrét, Radnai Gábort, Koródi Andrást, Palánky Klárát, Antal Istvánt, Frankl Pétert és Szendrei Karper Lászlót.

A lodzi filmgyárban sok Európa-szerte ismert film készül, így például: a Hamu és gyémánt, Keresztesek, Világ vége, Csatorna, melyek közül többet magyar filmszínházakban is bemutat-

Pillantás a jövőbe

Nehéz egy rövid írásban beszámolni annak a városnak az életéről, melyben lakom. A legfontosabb mindenesetre az, hogy Lódz szocialista város jellegét öltötte az elmúlt néhány év alatt. Távtlati terveink, melyek részben ebben az öt éves tervben már megvalósultak, jól berendezett város perspektíváját rajzolják elénk. Városunk egyre inkább elveszti a csupán textilipari jellegét, annak ellenére, hogy ezt az iparágat is szisztematikusan modernizáljuk és mindinkább gépipari, precíziós és elektroipari, valamint vegyipari jellegűt ölt. A távtlati tervek alapjait már leraktuk. Az 1961–65-ös öt éves tervben 13 milliárd zlotit ruháztunk be városunkba. Hallatlanul nagy összegeket költünk új lakások építésére. Az 1965-ös év végéig 120 ezer új lakóházat építenek Lódzban, és az öt éves terv első négy évének adatai biztosítanak bennünket, hogy ezt a tervet túl fogjuk teljesíteni. Sok tízezer dolgozó hagyja el a háború előtti korszerűtlen, sötét, nedves, szűfolt lakását, és költözik modernül fölépített új lakásba. És ez lesz a leg-
szébb propaganda a népi hatalom mellett.